

(DSC-ETY) Etyka – objaśnienia

Ważne!

W pierwszej kolejności wypełnij formularz DSC-DYS „Dodatkowe zatrudnienie, odpowiedzialność dyscyplinarna, praca w godzinach nadliczbowych (Niektóre zagadnienia kadrowe)”

Zgodnie z [zaleceniem Szefa Służby Cywilnej¹ \(SSC\)](#) dyrektorzy generalni/ kierownicy urzędów informują o działaniach podejmowanych w roku ubiegłym na rzecz budowania kultury uczciwości w urzędzie, w tym o działaniach wynikających z przedmiotowego zalecenia.

Informacje w tabeli Etyka dotyczą:

- działań prewencyjnych, których celem było przeciwdziałanie naruszeniom zasad służby cywilnej i zasad etyki korpusu służby cywilnej (dalej: zasad), a tym samym naruszeniom obowiązków członka korpusu służby cywilnej poprzez podejmowanie działań ukierunkowanych na budowę i wzmacnianie kultury uczciwości organizacji, w tym m.in. zwiększanie świadomości etycznej członków korpusu służby cywilnej i zapewnienie wsparcia pracownikom w sytuacjach etycznie wątpliwych lub trudnych oraz
- działań dyscyplinujących, które były konsekwencją (możliwego) naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej, stanowiącego jednocześnie naruszenie zasad.

Analiza zebranych danych będzie jednym ze źródeł informacji dla SSC, który odpowiada za czuwanie i monitorowanie przestrzegania zasad w korpusie, co do kierunku działań w zakresie budowy i wzmacniania kultury uczciwości w całej służbie cywilnej. Zebrane dane mogą stanowić źródło inspiracji również dla dyrektorów generalnych/ kierowników urzędów w zakresie możliwych do realizacji działań, ukierunkowanych na wzmacnianie kultury zarządzanej organizacji w oparciu o wartości.

Działania prewencyjne

Dział 1. Działania prewencyjne wzmacnia mechanizm monitorowania przez SSC działań ukierunkowanych na budowę, wzmacnianie i promocję kultury uczciwości w służbie cywilnej. Analiza zebranych danych pomoże upowszechnić najlepsze rozwiązania, wdrożone w służbie cywilnej, a tym samym zainspirować dyrektorów generalnych/kierowników urzędów w zakresie możliwych do realizacji działań w tym obszarze. Pozwoli też wypromować najbardziej aktywnych liderów, którzy przywiązują w swojej organizacji szczególną wagę do kwestii etyki i uczciwości, zapewnienie miejsc pracy o kulturze sprzyjającej swobodnej wypowiedzi i jej wysłuchaniu.

W odpowiedzi na pytania 1, 2, 4, 5, 6, 9 wskaż „tak” lub „nie”.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 2 wskażesz odpowiedź „tak”, uzupełnij w pytaniu 3 dane na temat liczby szkoleń, przeszkolonych pracowników i formy szkoleń. W komórkach:

- 1 – wpisz łączną liczbę wszystkich szkoleń (w tym szkoleń stacjonarnych, kursów online lub e-learningowych) z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów. Uwzględnij tu również szkolenia prowadzone w ramach służby przygotowawczej z tego zakresu, w których uczestniczyli pracownicy urzędu.

¹ [Zalecenie Szefa Służby Cywilnej z 18 grudnia 2017 r. w zakresie promowania kultury uczciwości w służbie cywilnej.](#)

Ważne !

Jeden temat kursu e-learningowego, który ukończyło nawet kilku pracowników to nadal jeden kurs e-learningowy.

- 2 – wpisz liczbę szkoleń z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów, w których uczestniczyli pracownicy urzędu zajmujący wyższe stanowiska w służbie cywilnej.

Zgodnie z art. 52 ustawy o służbie cywilnej² wyższe stanowiska w służbie cywilnej to

- dyrektor generalny,
- dyrektor departamentu lub komórki równorzędnej oraz naczelnik wydziału lub komórki równorzędnej w urzędzie wojewódzkim, a także zastępcy tych osób,
- wojewódzki i powiatowy lekarz weterynarii oraz zastępcy tych osób,
- wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz jego zastępcy,
- dyrektor i zastępca dyrektora izby administracji skarbowej,
- dyrektor i zastępca dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej,
- naczelnik urzędu skarbowego oraz urzędu celno-skarbowego oraz zastępcy tych osób,
- kierujący komórką organizacyjną w Biurze Nasiennictwa Leśnego, a także zastępcy tej osoby.

Ważne!

Liczba w komórce nr 2 nie może być wyższa niż liczba podana w komórce nr 1.

W przypadku, gdy nie zapewniono szkoleń dla osób z tej grupy stanowisk albo w urzędzie nie ma osób zajmujących wyższe stanowiska w służbie cywilnej, w komórce nr 2 wpisz „0”.

- 3 – wpisz łączną liczbę pracowników urzędu, którzy uczestniczyli w szkoleniach z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów (w tym również w ramach służby przygotowawczej z tej tematyki);
- 4 – wpisz liczbę pracowników urzędu, zajmujących wyższe stanowisko w służbie cywilnej, którzy uczestniczyli w szkoleniach z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów.

Ważne!

Liczba w komórce nr 4 nie może być wyższa niż liczba podana w komórce nr 3.

W przypadku, gdy osoby z tej grupy stanowisk nie uczestniczyły w szkoleniach z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów albo w urzędzie nie ma osób zajmujących wyższe stanowiska w służbie cywilnej, w komórce nr 4 wpisz „0”.

Jeżeli w urzędzie zapewniono dostęp do kursów e-learningowych z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów, w komórce:

- 5 – wpisz łączną liczbę uczestników kursów e-learningowych z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów;
- 6 – wpisz liczbę pracowników urzędu, zajmujących wyższe stanowisko w służbie cywilnej, którzy uczestniczyli w kursach e-learningowych z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów.

² <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210001233>

Ważne!

Liczba w komórce nr 6 nie może być wyższa niż liczba podana w komórce nr 5.

W przypadku, gdy nie zapewniono dostępu do kursów e-learningowych z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów dla osób z tej grupy stanowisk albo w urzędzie nie ma osób zajmujących wyższe stanowiska w służbie cywilnej, w komórce nr 6 wpisz „0”.

Jeżeli w urzędzie nie zapewniono dostępu do kursów e-learningowych z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów, w komórce nr 5 i nr 6 wpisz „0”.

Jeżeli w urzędzie zapewniono dostęp do kursów online z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów, w komórce:

- 7 – wpisz łączną liczbę uczestników kursów online z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów;
- 8 – wpisz liczbę pracowników urzędu, zajmujących wyższe stanowisko w służbie cywilnej, którzy uczestniczyli w kursach online z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów.

Ważne!

Liczba w komórce nr 8 nie może być wyższa niż liczba podana w komórce nr 7.

W przypadku, gdy nie zapewniono dostępu do kursów online z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów dla osób z tej grupy stanowisk albo w urzędzie nie ma osób zajmujących wyższe stanowiska w służbie cywilnej, w komórce nr 8 wpisz „0”.

Jeżeli w urzędzie nie zapewniono dostępu do kursów online z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów, w komórce nr 7 i nr 8 wpisz „0”.

Pytanie 5 dotyczy innych, aniżeli powołanie doradcy ds. etyki w urzędzie, sposobów wsparcia pracowników w trudnych lub niejasnych sytuacjach, które budzą ich wątpliwości etyczne.

Ważne!

Zgodnie z Zarządzeniem Szefa Służby Cywilnej w sprawie standardów zarządzania zasobami ludzkimi³ - dyrektorzy generalni/kierownicy urzędów wspierają pracowników w trudnych lub niejasnych sytuacjach, które budzą ich wątpliwości etyczne (np. opracowują i upowszechniają odpowiednie procedury lub tworzą w urzędzie funkcję doradcy do spraw etyki i zapewniają mu odpowiednie warunki pracy).

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 5 wskażesz odpowiedź „tak”, wpisz jaki inny/alternatywny mechanizm konsultacji opracowano i upowszechniono wśród pracowników, aby wspierać ich we właściwym rozumieniu zasad. Krótko opisz zasady działania i sposób upowszechnienia tego mechanizmu.

Pytanie 6 dotyczy anonimowej samooceny kultury uczciwości.

³ <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/standardyzzl>

Ważne!

Zgodnie z Zaleceniem w zakresie promowania kultury uczciwości w służbie cywilnej⁴, Szef Służby Cywilnej zaleca prowadzenie regularnej, anonimowej samooceny uczciwości organizacji wśród pracowników.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 6 wskażesz odpowiedź „tak”, uzupełnij dane:

- w pytaniu 7: wpisz liczbę pracowników urzędu, którzy uczestniczyli w anonimowej samoocenie oraz przybliżony procent pracowników objętych badaniem (na dzień przeprowadzania samooceny) oraz
- w pytaniu 8 (komórki 1-9): zaznacz lub wpisz treść pytań, które znalazły się w anonimowej samoocenie uczciwości organizacji w 2021 r.

Pytanie 9 dotyczy wewnętrznych wytycznych, które zostały opracowane i upowszechnione w urzędzie w 2021 r. a których celem było wzmocnienie kultury uczciwości w urzędzie.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 9 wskażesz odpowiedź „tak”, krótko wpisz jakie to wytyczne.

W odpowiedzi na pytanie 10 zaznacz lub wpisz, jakie procedury, które mają na celu budowę i wzmacnianie kultury uczciwości, funkcjonują w urzędzie.

Ważne!

Procedura „funkcjonuje” jeśli została opracowana i upowszechniona wśród pracowników (w sposób przyjęty w urzędzie, np. w intranecie), a pracownicy ją stosują.

W pytaniu 10 zaznacz komórkę nr 6 jeśli w urzędzie nie funkcjonują żadne procedury, które miałyby na celu budowę i wzmacnianie kultury uczciwości.

W odpowiedzi na pytanie 11 zaznacz lub wpisz, jakie działania dotyczące wzmacniania pozytywnego wizerunku profesjonalnej i neutralnej politycznie służby cywilnej, wzmacnianie przejrzystości działania i zaangażowania interesariuszy (klientów, obywateli, partnerów itp.), szkoleń z zakresu antykorupcji, przeciwdziałania mobbingowi itp., były realizowane w urzędzie w roku 2021.

W pytaniu 11 zaznacz komórkę nr 6 jeśli w 2021 r. nie realizowano żadnych działań w tym obszarze.

Działania dyscyplinujące

Dział 2. **Działania dyscyplinujące** dotyczy zasad określonych w zarządzeniu Nr 70 Prezesa Rady Ministrów⁵. Dane z tej tabeli pozwolą:

(1) zdobyć wiedzę na temat liczby:

- upomnień prawomocnych na piśmie (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej),
- postępowań wyjaśniających wszczętych w roku 2021,
- postępowań dyscyplinarnych wszczętych w roku 2021,
- kar dyscyplinarnych uprawomocnionych w 2021

⁴ <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/zalecenie-szefa-sluzby-cywilnej>

⁵ [Zarządzenie Nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej \(M. P. Nr 93, poz. 953\).](#)

w związku z podejrzeniem naruszenia/ naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które mogło stanowić/ stanowiło jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej oraz

(2) zidentyfikować zasady, których (ewentualne) naruszenie jest najczęściej uwzględniane:

- w upomnieniu na piśmie (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej);
- w poleceniu wszczęcia postępowania wyjaśniającego;
- we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego;
- w uzasadnieniu uprawomocnionych kar dyscyplinarnych.

W odpowiedzi na pytanie 1 wpisz liczbę upomnień prawomocnych na piśmie w roku sprawozdawczym za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowią jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej).

Ważne!

Liczba w odpowiedzi na pytanie 1 nie może być większa niż liczba wszystkich upomnień prawomocnych na piśmie w roku 2021, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile uprawomocniło się kar upomnienia na piśmie?”.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 1 wpiszesz liczbę upomnień prawomocnych na piśmie, za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowią jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej), zaznacz liczbę wskazań przy danej zasadzie (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

Np. w roku sprawozdawczym w urzędzie odnotowano 1 upomnienie prawomocne na piśmie za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej). Dyrektor generalny/kierownik urzędu w uzasadnieniu do upomnienia na piśmie wskazał naruszenie obowiązku członka korpusu, które stanowi jednocześnie naruszenie zasady godnego zachowania i zasady rzetelności. W takiej sytuacji w odpowiedzi na pytanie 1 zaznaczamy „1” (jedno upomnienie w roku 2021) a następnie wpisujemy „1” przy zasadzie godnego zachowania i „1” przy zasadzie rzetelności (te zasady były wskazane w uzasadnieniu).

W odpowiedzi na pytanie 2 wpisz liczbę postępowań wyjaśniających wszczętych w roku 2021 w związku z podejrzeniem o naruszenie obowiązku członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

Ważne!

Liczba w odpowiedzi na pytanie 2 nie może być większa niż liczba wszystkich postępowań wyjaśniających, wszczętych w roku 2021, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile wszczęto postępowań wyjaśniających?”

W przypadku, gdy dyrektor generalny/kierownik urzędu wskazał w poleceniu wszczęcia postępowania wyjaśniającego wybraną zasadę służby cywilnej lub zasadę etyki korpusu służby cywilnej, zaznacz liczbę tych wskazań (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

W odpowiedzi na pytanie 3 wpisz liczbę postępowań dyscyplinarnych wszczętych w 2021 r. w związku z naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

Ważne!

Liczba w odpowiedzi na pytanie 3 nie może być większa niż liczba wszystkich postępowań dyscyplinarnych, wszczętych w roku 2021, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile wszczęto postępowań dyscyplinarnych?”

W przypadku, gdy rzecznik dyscyplinarny wskazał we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wybraną zasadę służby cywilnej lub zasadę etyki korpusu służby cywilnej, zaznacz liczbę tych wskazań (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

W odpowiedzi na pytanie 4 wpisz liczbę wszystkich, uprawomocnionych w 2021 r. kar dyscyplinarnych, w związku z naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowiło jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

Ważne!

Liczba w odpowiedzi na pytanie 4 nie może być większa niż liczba wszystkich uprawomocnionych w roku 2021 kar dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej, uwzględniona w formularzu DSC-DYS w komórce „Ogółem”.

W przypadku, gdy naruszenie danej zasady służby cywilnej lub zasady etyki korpusu służby cywilnej było elementem uzasadnienia uprawomocnionych kar dyscyplinarnych, zaznacz odpowiednią liczbę (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).